ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

31. ledna 2008*

Ve věci C-380/05,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Consiglio di Stato (Itálie) ze dne 19. dubna 2005, došlým Soudnímu dvoru dne 18. října 2005, v řízení

Centro Europa 7 Srl

proti

Ministero delle Comunicazioni e Autorità per le garanzie nelle comunicazioni,

Direzione generale per le concessioni e le autorizzazioni del Ministero delle Comunicazioni,

* Jednací jazyk: italština.

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení K. Lenaerts (zpravodaj), předseda senátu, G. Arestis, R. Silva de Lapuerta, J. Malenovský a T. von Danwitz, soudci,

generální advokát: M. Poiares Maduro,
vedoucí soudní kanceláře: B. Fülöp, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 30. listopadu 2006,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za Centro Europa 7 Srl A. Pacem, R. Mastroiannim a O. Grandinettim, avvocati,

— za italskou vládu I. M. Bragugliou, jako zmocněncem, ve spolupráci s P. Gentilim, avvocato dello Stato,

— za Komisi Evropských společenství F. Benyonem, E. Traversou, M. Shotterem a F. Amatem, jako zmocněnci, ve spolupráci s L. G. Radicatim di Brozolo, avvocato,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 12. září 2007,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu ustanovení Smlouvy o ES týkajících se volného pohybu služeb a hospodářské soutěže, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES ze dne 7. března 2002 o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (rámcová směrnice) (Úř. věst. L 108, s. 33; Zvl. vyd. 13/29, s. 349, dále jen „rámcová směrnice“), směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/20/ES ze dne 7. března 2002 o oprávnění pro sítě a služby elektronických komunikací (autorizační směrnice) (Úř. věst. L 108, s. 21; Zvl. vyd. 13/29, s. 337, dále jen „autorizační směrnice“), směrnice Komise 2002/77/ES ze dne 16. září 2002 o hospodářské soutěži na trzích sítí a služeb elektronických komunikací (Úř. věst. L 249, s. 21; Zvl. vyd. 08/02, s. 178, dále jen „směrnice o hospodářské soutěži“), jakož i článku 10 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950 (dále jen „EÚLP“), v rozsahu, v němž na ni odkazuje článek 6 EU, v oblasti celostátního zemského televizního vysílání.

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Centro Europa 7 Srl (dále jen „Centro Europa 7“) na jedné straně a Ministero delle Comunicazioni a Autorità per le garanzie nelle comunicazioni, jakož i Direzione generale per le concessioni et le autorizzazioni del Ministero delle Comunicazioni na straně druhé (dále souhrnně jen „žalovaní v původním řízení“).

Právní rámec

Právní předpisy Společenství

3 Nový společný předpisový rámec, který upravuje jak služby elektronických komunikací a sítě elektronických komunikací, tak přiřazená zařízení a doplňkové služby (dále jen „NSPR"), se skládá z rámcové směrnice a čtyř zvláštních směrnic, mezi nimi i autorizační směrnice, které jsou doplněny směrnicí o hospodářské soutěži.

Rámcová směrnice

4 Podle čl. 1 odst. 1 rámcové směrnice:

„Tato směrnice vytváří harmonizovaný rámec pro regulaci sítí a služeb elektronických komunikací, přiřazených zařízení a doplňkových služeb. Stanoví úkoly vnitrostátních regulačních orgánů a zavádí soubor postupů s cílem zajistit harmonizované uplatňování předpisového rámce v celém Společenství."

5 Článek 1 odst. 3 této směrnice uvádí:

„Touto směrnicí, [ani] zvláštními směrnicemi, nejsou dotčena opatření přijatá na úrovni Společenství nebo na vnitrostátní úrovni v souladu s právem Společenství se záměrem prosazovat cíle veřejného zájmu, zejména s ohledem na regulaci obsahu a audiovizuální politiku."

6 Článek 2 rámcové směrnice stanoví:

„Pro účely této směrnice se:

a) ‚sítí elektronických komunikací' rozumějí přenosové systémy […], které umožňují přenos signálů po okruzích, rádiovými, optickými nebo jinými elektromagnetickými prostředky, včetně družicových sítí, pevných […] a mobilních pozemních sítí, […], sítí pro rozhlasové a televizní vysílání a sítí kabelové televize, bez ohledu na typ přenášené informace;

[…]

c) ‚službou elektronických komunikací' rozumí služba obvykle poskytovaná za úplatu, která spočívá zcela nebo převážně v přenosu signálů po sítích elektronických komunikací, včetně telekomunikačních služeb a přenosových služeb v sítích používaných pro rozhlasové vysílání […]

[…]“

7 Článek 8 rámcové směrnice, nazvaný „Cíle politiky a regulační zásady“, stanoví:

„1. Členské státy zajistí, aby při plnění regulačních úkolů uvedených v této směrnici a ve zvláštních směrnicích přijímaly vnitrostátní regulační orgány veškerá přiměřená opatření, která směřují k dosažení cílů stanovených v odstavcích 2, 3 a 4. Taková opatření musí být přiměřená daným cílům.

[…]

2. Vnitrostátní regulační orgány podporují hospodářskou soutěž při zajišťování sítí a poskytování služeb elektronických komunikací a přiřazených zařízení a doplňkových služeb mimo jiné tím, že:

[…]

b) zajišťují, aby nedocházelo k narušování nebo omezování hospodářské soutěže v odvětví elektronických komunikací;

[…]

d) podporují účinné používání rádiových frekvencí a zdrojů číslování a zajišťují jejich účinnou správu.

3. Vnitrostátní regulační orgány přispívají k rozvoji vnitřního trhu mimo jiné tím, že:

a) odstraňují zbývající překážky pro zajišťování sítí elektronických komunikací, přiřazených zařízení a doplňkových služeb a poskytování služeb elektronických komunikací na evropské úrovni;

[…]“

8 Článek 9 odst. 1 rámcové směrnice stanoví, že „[čl]enské státy zajistí na svých územích účinnou správu rádiových frekvencí pro služby elektronických komunikací“ a že „[z]ajistí, aby se při rozdělování a přidělení takových rádiových frekvencí vnitrostátními regulačními orgány vycházelo z objektivních, průhledných, nediskriminačních a přiměřených kritérií“.

9 Článek 28 odst. 1 rámcové směrnice stanoví, že „[č]lenské státy přijmou a zveřejní právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do 24. července 2003“ a „[p]oužijí tyto předpisy ode dne 25. července 2003“.

Autorizační směrnice

10 Článek 1 autorizační směrnice stanoví:

„1. Cílem této směrnice je prostřednictvím harmonizace a zjednodušení pravidel a podmínek pro udělování oprávnění zavést vnitřní trh v oblasti sítí a služeb elektronických komunikací, aby se usnadnilo jejich zajišťování a poskytování v celém Společenství.

2. Tato směrnice se vztahuje na oprávnění pro zajišťování sítí a poskytování služeb elektronických komunikací.“

11 Článek 2 odst. 1 autorizační směrnice stanoví:

„Pro účely této směrnice se použijí definice uvedené v článku 2 [rámcové směrnice].“

12 Podle čl. 2 odst. 2 písm. a) autorizační směrnice se „obecným oprávněním“ rozumí „právní rámec zřízený členským státem v souladu s touto směrnicí, který zaručuje práva na zajišťování sítí nebo poskytování služeb elektronických komunikací a který stanoví povinnosti zvláštní pro tuto oblast, které se mohou vztahovat na všechny nebo na určité druhy sítí a služeb elektronických komunikací“.

13 Článek 3 autorizační směrnice, nazvaný „Obecné oprávnění pro sítě a služby elektronických komunikací“, stanoví:

„1. Členské státy zajistí volnost v zajišťování sítí a poskytování služeb elektronických komunikací, které podléhají podmínkám stanoveným v této směrnici. Za tímto účelem nesmějí členské státy bránit podnikům v zajišťování sítí nebo poskytování služeb elektronických komunikací s výjimkou případů, kdy je to nezbytné z důvodů stanovených v čl. 46 odst. 1 Smlouvy.

2. Zajišťování sítí nebo poskytování služeb elektronických komunikací může podléhat pouze obecnému oprávnění, aniž jsou dotčeny zvláštní povinnosti uvedené v čl. 6 odst. 2 nebo práva na užívání uvedená v článku 5. Od dotyčného podniku může být požadováno předložení oznámení, ale nesmí být od něho požadováno získání výslovného rozhodnutí nebo jakéhokoliv jiného správního aktu vydaného vnitrostátním regulačním orgánem před uplatněním práv vyplývajících z oprávnění. Po oznámení, je-li požadováno, může podnik zahájit činnost, v případě potřeby s výhradou ustanovení o právech na užívání podle článků 5, 6 a 7.

[…]“

14 Článek 5 autorizační směrnice, nazvaný „Práva na užívání rádiových frekvencí a čísel“, zní:

„1. V případech, kdy je to možné, zejména pokud je riziko škodlivé interference zanedbatelné, členské státy nepodmiňují užívání rádiových frekvencí udělením individuálního práva na užívání, ale zahrnou podmínky pro užívání takových rádiových frekvencí do obecného oprávnění.

2. Pokud je nezbytné udělit individuální práva na užívání rádiových frekvencí a čísel, udělí členské státy na žádost taková práva kterémukoli podniku, který poskytuje nebo využívá sítě nebo služby podle obecného oprávnění, s výhradou článků 6, 7 a čl. 11 odst. 1 písm. c) této směrnice a jakýchkoli jiných pravidel, která zajišťují účinné využití těchto zdrojů v souladu [s rámcovou směrnicí].

Aniž jsou dotčena zvláštní kritéria a postupy přijaté členskými státy pro udělování práv na užívání rádiových frekvencí poskytovatelům služeb obsahu rozhlasového a televizního vysílání s ohledem na sledování cílů obecného zájmu v souladu s právem Společenství, udělují se taková práva na užívání prostřednictvím otevřených, průhledných a nediskriminačních postupů […]

[…]

5. Členské státy neomezí počet práv na užívání, která mají být udělena, s výjimkou případů, kdy je to nezbytné pro zajištění účinného využití rádiových frekvencí v souladu s článkem 7.“

15 Článek 7 autorizační směrnice „Postup pro omezení počtu práv na užívání, která mají být udělena pro užívání rádiových frekvencí“, stanoví:

„1. Pokud členský stát zvažuje omezení počtu práv na užívání, která mají být udělena pro rádiové frekvence, musí mimo jiné:

a) brát náležitě v úvahu potřebu maximalizovat výhody pro uživatele a usnadnit rozvoj hospodářské soutěže;

[…]

c) zveřejnit s uvedením důvodů každé rozhodnutí o omezení udělování práv na užívání;

d) po stanovení postupu vyzvat k předkládání žádostí o udělení práv na užívání a

e) přezkoumat omezení v přiměřených intervalech nebo na základě odůvodněné žádosti dotčených podniků.

[…]

3. Pokud je třeba omezit udělování práv na užívání rádiových frekvencí, udělují členské státy tato práva na základě výběrových kritérií, která musí být objektivní, průhledná, nediskriminační a přiměřená. Tato výběrová kritéria musí brát náležitě v úvahu dosažení cílů článku 8 [rámcové směrnice].

[…]“

16 Článek 17 autorizační směrnice, nazvaný „Stávající oprávnění“, zní:

„1. Členské státy uvedou oprávnění, která již existují ke dni vstupu této směrnice v platnost, do souladu s ustanoveními této směrnice nejpozději ke dni používání směrnice uvedeném[u] v čl. 18 odst. 1 druhém pododstavci.

[…]“

17 Článek 18 odst. 1 autorizační směrnice upřesňuje, že „[č]lenské státy přijmou a zveřejní právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do 24. července 2003“, a „použijí tyto předpisy ode dne 25. července 2003“.

Směrnice o hospodářské soutěži

18 Z jejího čl. 1 bodů 1 a 3 vyplývá, že směrnice o hospodářské soutěži se použije na sítě a služby elektronických komunikací, jak jsou vymezeny v čl. 2 písm. a) a c) rámcové směrnice.

19 Článek 2 směrnice o hospodářské soutěži, nazvaný „Výlučná a zvláštní práva na sítě a služby elektronických komunikací“, stanoví:

„1. Členské státy neudělují nebo neudržují v platnosti výlučná nebo zvláštní práva na zřizování a/nebo zajišťování sítí elektronických komunikací nebo na poskytování veřejně přístupných služeb elektronických komunikací.

2. Členské státy učiní všechna opatření nezbytná k zajištění toho, aby byl každý podnik oprávněn poskytovat služby elektronických komunikací nebo zřizovat, rozšiřovat nebo zajišťovat sítě elektronických komunikací.

[…]

4. Členské státy zajistí, aby generální [obecné] oprávnění udělené podniku k poskytování služeb elektronických komunikací nebo ke zřizování a/nebo zajišťování sítí elektronických komunikací, jakož i s tím spojené podmínky, byly založeny na objektivních, nediskriminačních, přiměřených a průhledných kritériích.

[…]“

20 Článek 4 směrnice o hospodářské soutěži, nazvaný „Práva na užívání kmitočtů [frekvencí]“, stanoví:

„Aniž jsou dotčena zvláštní kritéria a postupy přijaté členskými státy pro udělování práv na užívání rádiových [frekvencí] poskytovatelům služeb obsahu rozhlasového nebo televizního vysílání za účelem dosažení cílů obecného zájmu v souladu s právem Společenství:

1) členské státy neudělí výlučná nebo zvláštní práva na užívání rádiových [frekvencí] pro poskytování služeb elektronických komunikací;

2) příděl rádiových [frekvencí] pro služby elektronických komunikací je založen na objektivních, průhledných, nediskriminačních a přiměřených kritériích.“

21 Podle článku 9 směrnice o hospodářské soutěži:

„Členské státy sdělí Komisi nejpozději do 24. července 2003 takové informace, které Komisi umožní potvrdit, že ustanovení této směrnice byla dodržena.“

Vnitrostátní předpisy

Zákon č. 249 ze dne 31. července 1997

22 Zákonem č. 249 ze dne 31. července 1997 (běžný doplněk ke GURI č. 177 ze dne 31. července, dále jen „zákon č. 249/1997“), který nabyl účinnosti dne 1. srpna 1998, byl založen Autorità per le garanzie nelle comunicazioni (regulační úřad pro telekomunikace, dále jen „Autorità“).

23 Článek 2 odst. 6 zákona č. 249/1997 stanovil limity pro koncentrace v odvětví televizního vysílání. Provozovatel tak nesmí vlastnit licence, které by mu umožnily vysílat na celostátní úrovni na více než 20 % televizních kanálů fungujících na rádiových frekvencích.

24 Článek 3 zákona č. 249/1997 ve svém odstavci 1 umožnil provozovatelům, kteří byli oprávněni vysílat na základě starší právní úpravy, vysílat i nadále na celostátní a místní úrovni až do udělení nových licencí nebo zamítnutí žádostí o nové licence, v každém případě však nejpozději do 30. dubna 1988.

25 Článek 3 odst. 2 zákona č. 249/1997 stanovil, že Autorità přijme národní plán přidělování rádiových frekvencí pro televizní vysílání (dále jen „národní plán přidělování rádiových frekvencí“) nejpozději do 31. ledna 1998 a že na základě tohoto plánu budou nejpozději do 30. dubna 1998 uděleny nové licence.

26 Z údajů obsažených v předkládacím rozhodnutí a potvrzených ve vyjádření italské vlády a Komise Evropských společenství vyplývá, že národní plán přidělování rádiových frekvencí byl přijat dne 30. října 1998 rozhodnutím č. 68/98 Autorità a že tento úřad přijal rozhodnutím č. 78/98 ze dne 1. prosince 1998 nařízení o podmínkách a způsobech udělování licencí na televizní vysílání na analogových zemských rádiových frekvencích.

27 Zákon č. 249/1997 upravoval ve svém čl. 3 odst. 6 přechodný režim pro stávající celostátní televizní kanály, které překračují limity pro koncentrace stanovené v čl. 2 odst. 6 tohoto zákona (dále jen „nadlimitní kanály"). Uvedeným kanálům umožnil pokračovat přechodně ve vysílání na zemských rádiových frekvencích po 30. dubnu 1998 při dodržení povinností uložených licencovaným kanálům pod podmínkou, že pořady budou vysílány zároveň přes satelit a kabelem.

28 Na základě čl. 3 odst. 7 zákona č. 249/1997 měl Autorità za úkol stanovit lhůtu, ve které nadlimitní kanály musí vzhledem ke skutečnému a významnému nárůstu počtu uživatelů přijímajících programy přes satelit nebo kabelem vysílat své programy výlučně přes satelit nebo kabelem a opustit zemské rádiové frekvence.

29 Z údajů obsažených v předkládacím rozhodnutí a potvrzených ve vyjádření italské vlády a Komise vyplývá, že nálezem Corte costituzionale č. 466, ze dne 20. listopadu 2002 (GURI ze dne 27. listopadu 2002) byl konec této lhůty stanoven na 31. prosince 2003.

Zákon č. 66 ze dne 20. března 2001

30 Z písemností v soudním spise vyplývá, že na základě nařízení s mocí zákona č. 5 ze dne 23. ledna 2001 (GURI č. 19 ze dne 24 ledna 2001, s. 5), následně převedeného do zákona a novelizovaného zákonem č. 66 ze dne 20. března 2001 (GURI č. 70 ze dne 24. března 2001, s. 3), bylo provozovatelům vykonávajícím oprávněně činnost spočívající v televizním vysílání na zemských rádiových frekvencích dovoleno pokračovat ve vysílání do doby, než bude uskutečněn národní plán přidělování rádiových frekvencí pro digitální televizi.

Zákony č. 43 ze dne 24. února 2004 a č. 112 ze dne 3. května 2004

31 Článek 1 nařízení s mocí zákona č. 352 ze dne 24. prosince 2003 (GURI č. 300 ze dne 29. prosince 2003, s. 4, dále jen „nařízení s mocí zákona č. 352/2003“, převedené do zákona a novelizované zákonem č. 43 ze dne 24. února 2004 (GURI č. 47 ze dne 26. února 2004), dovolil nadlimitním kanálům pokračovat v analogovém a digitálním způsobu vysílání v televizních sítích do doby, než bude dokončen průzkum týkající se rozvoje digitálních televizních kanálů.

32 Zákon č. 112 ze dne 3. května 2004 (běžný doplněk ke GURI č. 82 ze dne 5. května 2004, dále jen „zákon č. 112/2004“) upřesnil jednotlivé etapy zahájení digitálního způsobu vysílaní na zemských rádiových frekvencích.

33 Článek 23 zákona č. 112/2004 stanoví:

„1. Do doby, než bude uskutečněn národní plán přidělování rádiových frekvencí pro digitální televizi, provozovatelé vykonávající na jakémkoli základě činnosti spočívající

v televizním vysílání na celostátní nebo místní úrovni, kteří splňují podmínky pro získání oprávnění ke zkušebnímu zemskému digitálnímu vysílání podle […] nařízení s mocí zákona č. 5 [ze dne 23. ledna 2001], nyní zákon č. 66 [ze dne 20. března 2001], ve znění pozdějších předpisů, mohou provádět uvedené zkoušky, včetně současného reprízování již analogově vysílaných programů, a to až do úplné konverze sítí, a rovněž mohou od nabytí účinnosti tohoto zákona […] požádat o licence a příslušná oprávnění k provozování digitálního zemského vysílání.

2. Zkušební digitální vysílání může být uskutečněno prostřednictvím zařízení využívajících analogovou techniku provozovaných oprávněně ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona.

3. Pro účely vytvoření digitálních sítí jsou dovoleny převody zařízení nebo částí podniku mezi provozovateli vykonávajícími oprávněně činnost televizního vysílání na celostátní nebo místní úrovni za podmínky, že k jejich nabytí dojde pro potřeby digitálního vysílání.

[…]

5. Ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona se licence na provozování televizního kanálu uděluje na žádost osobám, které oprávněně provozují činnost televizního vysílání na základě licence nebo obecného oprávnění ve smyslu odstavce 1, pokud prokážou, že dosáhly pokrytí nejméně 50 % obyvatelstva nebo oblasti, v níž působí.

[…]

9. Pro usnadnění přechodu z analogové techniky na techniku digitální budou televizní programy i nadále vysílány prostřednictvím zařízení oprávněně provozovaných ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona. […]“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

34 Spor v původním řízení se týká náhrady škody, kterou Centro Europa 7 podle svého tvrzení utrpěla tím, že jí žalovanými v původním řízení nebyly přiděleny vysílací rádiové frekvence pro analogové zemské televizní vysílání.

35 Dne 28. července 1999 udělily příslušné italské orgány na základě zákona č. 249/1997 Centro Europa 7 licenci na zemské televizní vysílání na celostátní úrovni, kterou jí bylo povoleno vytvořit a využívat analogovou televizní síť. Pokud jde o přidělení rádiových frekvencí, odkazovala licence na národní plán přidělování rádiových frekvencí, který byl přijat dne 30. října 1998. Podle předkládajícího soudu ovšem tento plán nebyl realizován, takže ačkoli Centro Europa 7 získala licenci, nemohla nikdy vysílat, protože jí nebyly přiděleny rádiové frekvence.

36 Centro Europa 7 podala žalobu u Tribunale amministrativo regionale del Lazio, kterou se domáhala zejména uznání svého nároku na to, aby jí byly přiděleny rádiové frekvence, a nároku na náhradu vzniklé škody.

37 Uvedený soud tuto žalobu zamítl rozsudkem ze dne 16. září 2004.

38 Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že v rámci projednávání opravného prostředku, který Centro Europa 7 proti tomuto rozsudku podala ke Consiglio di Stato, se žalovaní zaštiťují zejména zákonem č. 112/2004.

39 Consiglio di Stato poukazuje na to, že nepřidělení rádiových frekvencí společnosti Centro Europa 7 bylo způsobeno především legislativními faktory, přičemž v uvedeném rozhodnutí upřesňuje, že svůj přezkum omezuje na návrh Centro Europa 7 na náhradu škody a že se v tomto stadiu nechystá rozhodnout o návrhu týkajícím se přidělení rádiových frekvencí.

40 Připomíná, že čl. 3 odst. 2 zákona č. 249/1997 umožňoval „faktickým uživatelům" rádiových frekvencích, oprávněným vykonávat činnost na základě staršího režimu, aby pokračovali ve vysílání, dokud jim nebudou uděleny nové licence nebo dokud nebudou zamítnuty jejich žádosti o nové licence, a v každém případě nejpozději do 30. dubna 1998.

41 Rovněž připomíná, že čl. 3 odst. 7 zákona č. 249/1997 dovoloval pokračovat v uvedeném vysílání, přičemž ponechal na Autorità, aby stanovil závazný termín za jediné podmínky, že pořady budou vysílány zároveň na zemských rádiových frekvencích i přes satelit nebo kabelem. Vzhledem k tomu, že Autorità termín nestanovil, stanovil Corte costituzionale den, ke kterému měly být programy vysílané nadlimitními kanály vysílány výhradně přes satelit nebo kabelem, na 31. prosince 2003, takže podle předkládajícího soudu byly rádiové frekvence určené k přidělení Centro Europa 7 uvolněny.

42 Podle předkládajícího soudu však tato lhůta nebyla dodržena v důsledku zásahu národního zákonodárce, neboť článek 1 nařízení s mocí zákona č. 352/2003, nyní zákon č. 43, ze dne 24. února 2004, prodloužil činnost nadlimitních kanálů až do doby, než bude dokončen průzkum Autorità týkající se rozvoje digitálních televizních kanálů, a následně v důsledku zákona č. 112/2004, zejména kvůli jeho čl. 23 odst. 5.

43 Zákon č. 112/2004 za použití mechanismu obecného oprávnění prodloužil možnost nadlimitních kanálů pokračovat ve vysílání na zemských rádiových frekvencích, dokud nebude uskutečněn národní plán přidělování rádiových frekvencí pro digitální televizi, takže tyto kanály neměly povinnost uvolnit rádiové frekvence určené k přidělení osobám, které získaly licence.

44 Podle předkládajícího soudu měl tedy tento zákon za následek, že nebyly uvolněny rádiové frekvence určené k přidělení osobám, které získaly licenci na analogové vysílání, a že jiným provozovatelům, než jsou provozovatelé fakticky vysílající na zemských rádiových frekvencích, bylo zabráněno v účasti na zkušebním provozu digitální televize.

45 Vzhledem k tomu, že Centro Europa 7 zpochybňuje slučitelnost nařízení s mocí zákona č. 352/2003 a zákona č. 112/2004 s právem Společenství, klade si Consiglio di Stato otázky ohledně slučitelnosti italských právních předpisů, počínaje zákonem č. 249/1997, s ustanoveními Smlouvy, kterými se řídí volný pohyb služeb a hospodářská soutěž, s článkem 8 a čl. 9 odst. 1 rámcové směrnice, články 5, 7 a 17 autorizační směrnice, jakož i se zásadou pluralismu informačních zdrojů zakotvenou v článku 10 EÚLP coby obecnou zásadou práva Společenství.

46 Za těchto podmínek se le Consiglio di Stato rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Zaručuje článek 10 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, na niž odkazuje článek 6 [EU], vnější pluralismus informací v odvětví televizního vysílání, takže členské státy mají povinnost zaručit v tomto odvětví skutečný pluralismus a skutečnou hospodářskou soutěž založenou na protitrustovém systému, který v závislosti na technologickém vývoji zaručuje přístup ke kanálům a pluralitu provozovatelů bez možnosti připustit legalitu duopolního uspořádání trhu?

2) Vyžadují ustanovení Smlouvy […], která zaručují volný pohyb služeb a hospodářskou soutěž, jak jsou vykládána Komisí ve výkladovém sdělení ze dne 29. dubna 2000 o licencích v právu Společenství, aby licence byly přidělovány podle zásad, které umožňují zajistit nediskriminační a rovné zacházení, jakož i transparentnost, proporcionalitu a dodržování práv jednotlivců? Jsou s těmito ustanoveními a zásadami Smlouvy v rozporu ustanovení italského práva obsažená v čl. 3 odst. 7 zákona č. 249/1997 a článku 1 nařízení s mocí zákona […], z důvodu, že tato ustanovení povolila provozovatelům televizních kanálů ‚překračujícím' protitrustové limity pokračovat bez přerušení ve výkonu jejich činností, přičemž vyloučila provozovatele, jako je odvolatelka, kteří, i když mají příslušnou licenci, jež jim byla udělena na základě řádné veřejné soutěže, nemohli vykonávat činnost, která je předmětem licence, z důvodu, že jim nebyly přiděleny rádiové frekvence (z důvodu jejich nedostatku nebo vzácnosti, což je dáno výše uvedeným pokračováním ve výkonu činnosti provozovatelů takzvaných nadlimitních kanálů)?

3) Zakládá článek 17 autorizační směrnice […] od 25. července 2003 přímý účinek této směrnice ve vnitrostátním právním řádu a povinnost členského státu, který

vydal licence pro činnost televizního vysílání (zahrnující právo instalace sítí, poskytování elektronických komunikačních služeb nebo právo na používání rádiových frekvencí), uvést tyto licence do souladu s ustanoveními práva Společenství? Je součástí této povinnosti nutnost skutečně přidělit potřebné rádiové frekvence pro výkon [této] činnosti?

4) Brání článek 9 […] rámcové směrnice a článek 5 autorizační směrnice tím, že vyžadují veřejné, transparentní a nediskriminační postupy (článek 5) prováděné podle objektivních, transparentních, nediskriminačních a přiměřených kritérií (článek 9), režimu obecného oprávnění stanoveného vnitrostátním právem (čl. 23 odst. 5 zákona 112/2004), který tím, že umožňuje zachování tzv. nadlimitních kanálů, které nebyly vybrány prostřednictvím veřejné soutěže, v konečném důsledku poškozuje práva, kterých požívají jiné podniky na základě právních předpisů Společenství (čl. 17 odst. 2 […] autorizační směrnice), kterým je, ačkoliv uspěly ve veřejné soutěži, bráněno ve výkonu činnosti?

5) Ukládají článek 9 [rámcové směrnice], čl. 5 odst. 2 druhý pododstavec a čl. 7 odst. 3 autorizační směrnice a článek 4 [směrnice o hospodářské soutěži] členským státům povinnost ukončit nejpozději k 25. červenci 2003 (viz článek 17 autorizační směrnice) situaci faktického obsazení frekvencí (provoz zařízení bez licencí nebo oprávnění vydaných po vyhodnocení uchazečů), pokud jde o předmětnou provozovanou činnost televizního vysílání, tak, aby nebylo možné vykonávat tuto činnost bez řádného plánování zemského vysílání, mimo jakoukoliv logiku zvýšení pluralismu a v rozporu se samotnými licencemi přidělenými členským státem ve veřejném výběrovém řízení?

6) Mohl a může se členský stát dovolávat výjimky stanovené v čl. 5 odst. 2 druhém pododstavci […] autorizační směrnice a v článku 4 [směrnice o hospodářské soutěži] pouze na podporu ochrany informačního pluralismu a k zaručení ochrany kulturní nebo jazykové rozmanitosti, a nikoliv ve prospěch provozovatelů sítí překračujících protitrustová omezení již stanovená vnitrostátními právními předpisy?

7) Musí členský stát pro to, aby mohl využít výjimky stanovené v článku 5 [autorizační směrnice], uvést, jaké jsou skutečné cíle sledované odchylným vnitrostátním ustanovením?

8) Může se tato výjimka použít kromě případu veřejnoprávní televize, která vlastní licenci (RAI v Itálii), rovněž ve prospěch soukromých provozovatelů, kteří nezvítězili ve veřejné soutěži a k tíži podniků, kterým byla naopak řádně poskytnuta licence na základě veřejné soutěže?

9) Neměl by rámec pravidel odvozených z primárního a sekundárního práva Společenství, jehož cílem je zaručit účinnou hospodářskou soutěž (‚workable competition') rovněž v odvětví trhu televizního vysílání, ukládat vnitrostátnímu zákonodárci povinnost zamezit přesahu prodloužení staršího přechodného režimu [uplatňovaného na analogové vysílání], který doprovázel zahájení digitálního zemského vysílání, vzhledem k tomu, že pouze v případě vypnutí (switch-off) analogového vysílání (s následným všeobecným přechodem na digitální vysílání) je možné znovu přidělit uvolněné frekvence pro různé účely, zatímco v případě pouhého přechodu na zemské digitální vysílání vyvstává riziko dalšího zhoršení problému nedostatku disponibilních frekvencí, jenž je způsoben paralelním analogovým a digitálním vysíláním (simulcast)?

10) Konečně je ochrana pluralismu zdrojů informací a hospodářské soutěže v odvětví televizního vysílání, jež je zaručena evropským právem, zajištěna vnitrostátními právními předpisy – jako je zákon č. 112/2004 – které stanoví nový limit ve výši 20 % zdrojů vypočítaný z nového velice širokého základu (tzv. IKS: čl. 2 písm. [g]; článek 15 zákona č. 112/2004), který zahrnuje rovněž činnosti, které nemají žádný vliv na pluralismus zdrojů informací, zatímco v právu hospodářské soutěže je ‚relevantní trh' obvykle definován tak, že se rozlišují jednotlivé trhy v odvětví televize, a tak, že se rozlišuje i mezi placenou a neplacenou televizí [viz např. rozhodnutí Komise ze dne 21. března 2000 prohlašující spojení podniků za slučitelné se společným trhem, věc COMP/JV. 37-BSkyB/KirchPayTV na základě nařízení Rady (EHS) č. 4064/89 a rozhodnutí Komise ze dne 2. dubna 2003 prohlašující spojení podniků za slučitelné se společným trhem a Dohodou o EHP, věc COMP/M.2876-Newscorp-Telepiù]?"

K předběžným otázkám

47 Podstatou otázek předkládajícího soudu položených Soudnímu dvoru je žádost o výklad ustanovení Smlouvy týkajících se volného pohybu služeb a hospodářské soutěže, výklad rámcové směrnice, autorizační směrnice, směrnice o hospodářské soutěži, jakož i článku 10 EÚLP v rozsahu, v němž na ni odkazuje článek 6 EU.

K příslušnosti Soudního dvora a přípustnosti otázek

48 Na úvod je třeba zaprvé uvést, že některými svými otázkami předkládající soud Soudní dvůr vybízí, aby se vyjádřil ke slučitelnosti některých ustanovení příslušné italské právní úpravy s právem Společenství.

49 Soudnímu dvoru však nepřísluší, aby v rámci řízení o předběžné otázce posuzoval slučitelnost vnitrostátní právní úpravy s právem Společenství ani aby vykládal vnitrostátní právní a správní předpisy (viz rozsudky ze dne 9. září 2003, Jaeger, C-151/02, Recueil, s. I-8389, bod 43, a ze dne 23 března 2006, Enirisorse, C-237/04, Sb. rozh. s. I-2843, bod 24 a tam citovaná judikatura).

50 Soudní dvůr nicméně opakovaně rozhodl, že má pravomoc poskytnout předkládajícímu soudu veškeré prvky výkladu vztahující se k právu Společenství, které mu umožní posoudit takovou slučitelnost pro účely rozhodnutí ve věci, jež mu byla předložena (viz zejména rozsudky ze dne 15. prosince 1993, Hünermund a další).

51 Je tedy na Soudním dvoru, aby v projednávané věci omezil svůj přezkum na ustanovení práva Společenství, která vyloží tak, že to bude předkládajícímu soudu, které je příslušný k posouzení slučitelnosti vnitrostátních právních ustanovení s právem Společenství, užitečné při rozhodování jím projednávaného sporu.

52 Za druhé je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury je věcí pouze vnitrostátního soudu, kterému byl spor předložen a jenž musí nést odpovědnost za soudní rozhodnutí, které bude vydáno, aby posoudil s ohledem na konkrétní okolnosti věci jak nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce pro vydání jeho rozsudku, tak i relevanci otázek, které klade Soudnímu dvoru (rozsudky ze dne 15. prosince 1995, Bosman, C-415/93, Recueil, s. I-4921, bod 59, a ze dne 15. června 2006, Acereda Herrera, C-466/04, Sb. rozh. s. I-5341, bod 47).

53 Soudní dvůr však nemůže rozhodnout o předběžné otázce položené vnitrostátním soudem, pokud je zjevné, že výklad pravidla Společenství požadovaný vnitrostátním

soudem nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná o hypotetický problém nebo také pokud Soudní dvůr nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (výše citované rozsudky Bosman, bod 61; Acereda Herrera, bod 48, a rozsudek ze dne 5. prosince 2006, Cipolla a další, C-94/04 a C-202/04, Sb. rozh. s. I-11421, bod 25).

54 K tomu je třeba poznamenat, že předkládací rozhodnutí musí uvést přesné důvody, které vedly vnitrostátní soud k tomu, aby si kladl otázky ohledně výkladu práva Společenství, a usoudil, že je nezbytné položit Soudnímu dvoru předběžné otázky. V tomto kontextu je nezbytné, aby vnitrostátní soud podal alespoň určité minimální vysvětlení k důvodům výběru ustanovení práva Společenství, o jejichž výklad žádá, a k souvislosti, kterou spatřuje mezi těmito ustanoveními a vnitrostátními právními předpisy použitelnými na spor v původním řízení (usnesení ze dne 7. dubna 1995, Grau Gomis a další, C-167/94, Recueil, s. I-1023, bod 9; rozsudky ze dne 6. prosince 2005, ABNA a další, C-453/03, C-11/04, C-12/04 a C-194/04, Sb. rozh. s. I-10423, bod 46; ze dne 6. března 2007, Placanica a další, C-338/04, C-359/04 a C-360/04, Sb. rozh. s. I-1891, bod 34, jakož i rozsudek ze dne 19. dubna 2007, Asemfo, C-295/05, Sb. rozh. s. I-2999, bod 33).

55 V případě desáté otázky však nelze než konstatovat, že předkládající soud neoznačil ustanovení práva Společenství, o jejichž výklad žádá, ani nijak nevysvětlil, jakou souvislosti spatřuje mezi těmito ustanoveními a sporem v původním řízení nebo předmětem uvedeného sporu.

56 Desátá otázka je proto nepřípustná.

57 Zatřetí je třeba připomenout, že nutnost dospět k takovému výkladu práva Společenství, který bude vnitrostátnímu soudu užitečný, vyžaduje, aby uvedený soud vymezil skutkový a právní rámec, do něhož jsou otázky, které pokládá, zasazeny, nebo alespoň

vysvětlil skutkové okolnosti, na nichž jsou uvedené otázky založeny (viz rozsudky ze dne 26. ledna 1993, Telemarsicabruzzo a další, C-320/90, C-321/90 až C-322/90, Recueil, s. I-393, bod 6; ze dne 14. července 1998, Bettati, C-341/95, Recueil, s. I-4355, bod 67; a ze dne 21. září 1999, Albany International, C-67/96, Recueil, s. I-5751, bod 39, jakož i výše citovaný rozsudek Cipolla a další, bod 25).

58 Tyto požadavky se uplatní obzvláště v oblasti hospodářské soutěže, která se vyznačuje složitými skutkovými a právními situacemi (výše uvedené rozsudky Telemarsicabruzzo a další, bod 7; Bettati, bod 68, a Albany International, bod 39).

59 V projednávané věci, jak uvádí generální advokát v bodě 27 svého stanoviska, přitom vše nasvědčuje tomu, že když předkládající soud ve své druhé otázce žádá o výklad pravidel Smlouvy, jimiž se řídí hospodářská soutěž, činí tak především s ohledem na čl. 86 odst. 1 ES vykládaný ve spojení s článkem 82 ES.

60 Podle judikatury Soudního dvora členský stát porušuje zákazy stanovené těmito dvěma ustanoveními, je-li dotčený podnik nucen pouhým výkonem zvláštních nebo výlučných práv, která mu byla přiznána, ke zneužití svého dominantního postavení nebo mohou-li tato práva vytvářet situaci, ve které je tento podnik nucen dopustit se takového zneužití (rozsudky ze dne 12. září 2000, Pavlov a další, C-180/98 až C-184/98, Recueil, s. I-6451, bod 127; ze dne 25. října 2001, Ambulanz Glöckner C-475/99, Recueil, s. I-8089, bod 39, a ze dne 30. března 2006, Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti, C-451/03, Sb. rozh. s. I-2941, bod 23).

61 Předkládací rozhodnutí však neobsahuje žádný údaj, který by se týkal přímo vymezení relevantního trhu, výpočtu podílů na trhu jednotlivých podniků působících na tomto trhu a předpokládaného zneužití dominantního postavení.

62 Proto je třeba považovat druhou otázku za nepřípustnou v rozsahu, v němž se týká ustanovení Smlouvy, která upravují hospodářskou soutěž (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 17 . února 2005, Viacom Outdoor, C-134/03, Sb. rozh. s. I-1167, body 25 až 29).

63 Z týchž důvodů je třeba považovat za nepřípustnou devátou otázku.

64 Za čtvrté je třeba ověřit, zda je Soudní dvůr v projednávané věci příslušný vyslovit se ke článku 49 ES vzhledem k tomu, že je nesporné, že veškeré skutkové okolnosti sporu v původním řízení se omezují na jediný členský stát.

65 Obecně totiž platí, že taková právní úprava, jaká je předmětem původního řízení, která je bez rozdílu uplatňovaná na italské státní příslušníky a státní příslušníky jiných členských států, může podléhat ustanovením o volném pohybu služeb obsaženým ve Smlouvě pouze tehdy, uplatní-li se na situace, které souvisejí s obchodem uvnitř Společenství (rozsudky ze dne 15. prosince 1982, Oosthoek's Uitgeversmaatschappij, 286/81, Recueil, s. 4575, bod 9, a ze dne 11. září 2003, Anomar a další, C-6/01, Recueil, s. I-8621, bod 39).

66 Nelze přitom vyloučit, že ve věci v původním řízení podniky se sídlem v jiných členských státech než v Italské republice měly nebo by měly zájem poskytovat dotčené služby (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 25. dubna 1996, Komise v. Belgie, C-87/94, Recueil, s. I-2043, bod 33, a ze dne 13. října 2005, Parking Brixen, C-458/03, Sb. rozh. s. I- 8585, bod 55).

67 Podmínka souvislosti s obchodem uvnitř Společenství bude považována za splněnou, má-li předmětný trh nepochybný přeshraniční význam (rozsudek ze dne 13. listopadu 2007, Komise v. Irsko, C-507/03, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 29). Je na předkládajícím soudu, aby to ověřil.

68 V každém případě je důvodné odpovědět na druhou otázku předloženou Soudnímu dvoru v projednávané věci v rozsahu, v němž se týká článku 49 ES.

69 Taková odpověď může být totiž pro předkládající soud užitečná v případě, že by jeho vnitrostátní právo vyžadovalo, aby italskému státnímu příslušníkovi byla poskytnuta stejná práva jako práva, která by státní příslušník jiného členského státu vyvozoval z práva Společenství v téže situaci (výše citované rozsudky ze dne 5. prosince 2000, Guimont C-448/98, Recueil, s. I-10663, bod 23; Reisch a další, bod 26; Anomar a další, bod 41; Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti, bod 29, a Cipolla a další, bod 30).

70 Soudní dvůr je proto příslušný vyslovit se k výkladu článku 49 ES.

71 Druhá otázka je tedy přípustná v rozsahu, v němž se týká článku 49 ES.

Ke druhé, čtvrté a páté otázce

72 Podstatou druhé, čtvrté a páté otázky je, zda ustanovení článku 49 ES nebo NSPR brání v oblasti televizního vysílání takové vnitrostátní právní úpravě, jejíž uplat-

není znemožňuje provozovateli, který získal licenci, vysílat z důvodu, že mu nebyly přiděleny vysílací rádiové frekvence.

73 Je zřejmé, že v rámci druhé otázky Soudní dvůr může odpovídat z hlediska článku 49 ES pouze v rozsahu, v němž se tato otázka vztahuje k italské právní úpravě, a sice čl. 3 odst. 7 zákona č. 249/1997, která předcházela počátku použitelnosti NSPR, jak vyplývá z čl. 28 odst. 1 rámcové směrnice, čl. 18 odst. 1 autorizační směrnice a článku 9 směrnice o hospodářské soutěži.

74 Stejně tak čtvrtá a pátá otázka se vztahují pouze k NSPR, neboť se týkají vnitrostátní právní úpravy, která následovala po dni, od kterého se NSPR použije, a sice ustanovení zákona č. 112/2004.

75 Nicméně druhá otázka se rovněž vztahuje i k italské právní úpravě, která je pozdější než počátek použitelnosti NSPR, a sice k článku 1 nařízení s mocí zákona č. 352/2003.

76 Dále, jak uvedla Komise ve svém vyjádření, prostřednictvím NSPR byla provedena ustanovení Smlouvy, konkrétně ustanovení o volném pohybu služeb, v oblasti sítí a služeb elektronické komunikace, jak jsou definovány v čl. 2 písm. a) a c) rámcové směrnice, čl. 2 odst. 1 autorizační směrnice a čl. 1 bodech 1 a 3 směrnice o hospodářské soutěži.

77 O druhé, čtvrté a páté otázce je tedy nutné pojednat společně, přičemž je třeba upřesnit, že ty části odpovědí, které se týkají NSPR, jsou relevantní až od počátku jeho použitelnosti upravené v čl. 28 odst. 1 rámcové směrnice, čl. 18 odst. 1 autorizační směrnice a článku 9 směrnice o hospodářské soutěže.

78 Pro účely poskytnutí užitečné odpovědi na tyto otázky předkládajícímu soudu je třeba připomenout, že Smlouva nevyžaduje úplné odstranění státních monopolů obchodní povahy, ale stanoví, že musí být upraveny tak, aby byla vyloučena jakákoli diskriminace mezi státními příslušníky členských států, pokud jde o podmínky nákupu nebo odbytu zboží (rozsudek ze dne 23. října 1997, Franzén, C-189/95, Recueil, s. I-5909, bod 38 a tam citovaná judikatura).

79 Článek 49 ES však brání použití jakékoli vnitrostátní právní úpravy, která činí poskytování služeb mezi členskými státy obtížnějším než čistě vnitrostátní poskytování služeb v určitém členském státě (rozsudek ze dne 8. září 2005, Mobistar a Belgacom Mobile, C-544/03 a C-545/03, Sb. rozh. s. I-7723, bod 30 a uvedená judikatura).

80 V oblasti sítí a služeb elektronických komunikací byly tyto zásady provedeny v NSPR.

81 Článek 8 rámcové směrnice totiž členským státům ukládá povinnost zajistit, aby vnitrostátní regulační orgány přijímaly veškerá přiměřená opatření, která směřují k podpoře hospodářské soutěže při poskytování služeb elektronických komunikací tím, že zajišťují, aby nedocházelo k narušování nebo omezování hospodářské soutěže v odvětví elektronických komunikací, a odstraňují zbývající překážky pro poskytování uvedených služeb na evropské úrovni.

82 Stejně tak čl. 2 odst. 2 směrnice o hospodářské soutěži ukládá členským státům povinnost učinit všechna opatření nezbytná k zajištění toho, aby byl každý podnik oprávněn poskytovat služby elektronických komunikací nebo zřizovat, rozšiřovat nebo zajišťovat sítě elektronických komunikací.

83 Článek 3 odst. 1 autorizační směrnice členským státům mimo jiné ukládá povinnost zajistit volnost v zajišťování sítí a poskytování služeb elektronických komunikací a zakazuje jim bránit podnikům v zajišťování těchto sítí a poskytování těchto služeb s výjimkou případů, kdy je to nezbytné z důvodů stanovených v čl. 46 odst. 1 ES.

84 Za tímto účelem čl. 3 odst. 2 autorizační směrnice upřesňuje, že zajišťování sítí nebo poskytování služeb elektronických komunikací může podléhat pouze obecnému oprávnění.

85 K tomu je třeba dodat, že v oblasti televizního vysílání vyžaduje volný pohyb služeb, jak je zakotven v článku 49 ES a proveden v této oblasti NSPR, nejen licenci, kterou se povoluje vysílání, ale i přidělení vysílacích frekvencí.

86 Provozovatel totiž nemůže účinně vykonávat svá práva, která mu, pokud jde o přístup na trh televizního vysílání, plynou z práva Společenství, nemá-li k dispozici vysílací frekvence.

87 Za tímto účelem čl. 9 odst. 1 rámcové směrnice stanoví, že: „[č]lenské státy zajistí na svých územích účinnou správu rádiových frekvencí pro služby elektronických komunikací“.

88 Stejně tak čl. 5 odst. 1 autorizační směrnice uvádí, že v případech, kdy je to možné, zejména pokud je riziko škodlivé interference zanedbatelné, členské státy nepodmiňují užívání rádiových frekvencí udělením individuálního práva na užívání, ale zahrnou podmínky pro užívání takových rádiových frekvencí do obecného oprávnění.

89 Krom toho čl. 4 bod 1 směrnice o hospodářské soutěži zakazuje členským státům udělit výlučná nebo zvláštní práva na užívání rádiových frekvencí pro poskytování služeb elektronických komunikací.

90 V projednávané věci se předkládající soud dotazuje Soudního dvora na kritéria, která se použijí při přidělování rádiových frekvencí pro účely podnikání na trhu analogového televizního vysílání.

91 Zaprvé, předkládající soud se Soudního dvora nedotazuje na kritéria, která byla použita na základě zákona č. 249/1997 pro udělení licence k podnikání na trhu analogového televizního vysílání. Vzhledem k tomu, že Centro Europa 7 získala licenci na základě těchto kritérií, nebyla tato kritéria společností Centro Europa 7 zpochybňována ani v řízení u předkládajícího soudu, ani ve vyjádřeních, která předložila Soudnímu dvoru.

92 Soudní dvůr se k těmto kritériím proto nemusí vyjadřovat.

93 Předkládající soud má pochybnosti o slučitelnosti zákona č. 249/1997 s právem Společenství pouze z důvodu, že čl. 3 odst. 7 tohoto zákona zavedl přechodný režim ve prospěch stávajících kanálů, v jehož důsledku bylo provozovatelům bez rádiových frekvencí, jako je Centro Europa 7, zabráněno v přístupu na předmětný trh.

94 Zadruhé, předkládající soud se Soudního dvora dotazuje na kritéria, která byla použita na základě zákona č. 249/1997 pro udělení licence k podnikání na trhu digitálního a analogového televizního vysílání pouze v rozsahu, v němž tato kritéria zakonzervovala přechodný režim upravený ve prospěch stávajících kanálů článkem 1 nařízení s mocí zákona č. 352/2003, v jehož důsledku bylo zabráněno provozovatelům podnikat na trhu analogového televizního vysílání, ačkoli jim byly na základě zákona č. 249/1997 uděleny licence.

95 V tomto ohledu je třeba poukázat na to, že v důsledku postupného uplatňování jednotlivých přechodných režimů upravených ve prospěch stávajících kanálů na základě čl. 3 odst. 7 zákona č. 249/1997 a článku 1 nařízení s mocí zákona č. 352/2003, bylo provozovatelům bez rádiových frekvencí zabráněno v přístupu na předmětný trh.

96 Rovněž je třeba mít za to, že čl. 23 odst. 5 zákona č. 112/2004 zakonzervoval omezující účinek uvedený v předchozím bodu tím, že upravil obecné povolení podnikat na trhu rádiově šířených služeb pouze ve prospěch stávajících kanálů.

97 Zaprvé, tato opatření totiž jsou nebo byla způsobilá omezit poskytování služeb v oblasti televizního vysílání tím, že fakticky omezují počet provozovatelů, kteří smějí vysílat na předmětném trhu.

98 Zadruhé, tato opatření mají nebo měla za následek zakonzervování vnitrostátní struktury trhu a ochranu postavení vnitrostátních provozovatelů, kteří na tomto trhu již působí.

99 Proto článek 49 ES a od okamžiku jejich použitelnosti i čl. 9 odst. 1 rámcové směrnice, čl. 5 odst. 1 autorizační směrnice a čl. 4 bod 1 směrnice o hospodářské soutěži brání takovýmto opatřením, pokud nejsou odůvodněna.

100 K tomu je třeba připomenout, že z judikatury Soudního dvora vyplývá, že licenční režim, který omezuje počet provozovatelů na státním území, může být odůvodněn cíli obecného zájmu (viz v tomto smyslu výše citovaný rozsudek Placanica a další, bod 53), pokud jsou omezení, která z něj vyplývají, přiměřená a nepřekračují meze toho, co je k dosažení uvedených cílů nezbytné.

101 NSPR tak členským státům na základě čl. 1 odst. 3 rámcové směrnice výslovně dovoluje přijmout a zachovat v souladu s právem Společenství ustanovení, která sledují cíle veřejného zájmu, zejména s ohledem na audiovizuální politiku.

102 Stejně tak čl. 5 odst. 2 první pododstavec autorizační směrnice dovoluje členským státům udělit individuální práva na užívání rádiových frekvencí za účelem splnění cíle účinného využití rádiových frekvencí, jak je připomenut v rámcové směrnici.

103 Avšak, jak uvedl generální advokát v bodech 34 a 37 svého stanoviska, k tomu, aby takový režim, který v zásadě porušuje článek 49 ES a NSPR, byl odůvodněný, musí nejen sloužit cílům obecného zájmu, ale musí být rovněž upravený na základě objek-

tivních, transparentních, nediskriminačních a přiměřených kritérií (viz v tomto smyslu výše citovaný rozsudek Placanica, bod 49 a tam citovaná judikatura).

104 Článek 9 odst. 1 rámcové směrnice tedy stanoví, že členské státy zajišťují, že se při rozdělování a přidělení rádiových frekvencí vnitrostátními regulačními orgány vychází z objektivních, průhledných, nediskriminačních a přiměřených kritérií.

105 Navíc, pokud je nezbytné udělit individuální práva na užívání rádiových frekvencí, musí být tato práva podle čl. 5 odst. 2 druhého pododstavce autorizační směrnice přiznána „prostřednictvím otevřených, průhledných a nediskriminačních postupů“.

106 Stejně tak podle čl. 7 odst. 3 autorizační směrnice, „[p]okud je třeba omezit udělování práv na užívání rádiových frekvencí, udělují členské státy tato práva na základě výběrových kritérií, která musí být objektivní, průhledná, nediskriminační a přiměřená“.

107 Tento požadavek je potvrzen čl. 4 bodem 2 směrnice o hospodářské soutěži, podle kterého „příděl rádiových [frekvencí] pro služby elektronických komunikací je založen na objektivních, průhledných, nediskriminačních a přiměřených kritériích“.

108 Z informací poskytnutých předkládajícím soudem ovšem vyplývá, že ve věci v původním řízení nebylo na základě zákona č. 249/1997 při přidělování rádiových frekvencí omezenému počtu provozovatelů postupováno podle výše uvedených kritérií.

109 Zaprvé, uvedené rádiové frekvence byly fakticky přiděleny stávajícím kanálům na základě přechodného režimu upraveného čl. 3 odst. 7 zákona č. 249/1997, ačkoli některým z těchto kanálů nebyla udělena licence podle tohoto zákona.

110 Zadruhé, provozovatelům jako je Centro Europa 7 nebyly přiděleny rádiové frekvence, přestože jim podle tohoto zákona byly licence uděleny.

111 Proto tedy nezávisle na cílech sledovaných zákonem č. 249/1997 ve vztahu k režimu přidělování rádiových frekvencí omezenému počtu provozovatelů je třeba mít za to, že článek 49 ES takovémuto režimu brání.

112 Tentýž závěr platí, pokud jde o režim přidělování rádiových frekvencí omezenému počtu provozovatelů na základě zákona č. 112/2004 z toho důvodu, že uvedený režim nebyl v rozporu s článkem 49 ES a od okamžiku jejich použitelnosti i s čl. 9 odst. 1 rámcové směrnice, čl. 5 odst. 2 druhým pododstavcem a čl. 7 odst. 3 autorizační směrnice a čl. 4 bodem 2 uplatněn na základě objektivních, transparentních, nediskriminačních a přiměřených kritérií.

113 Podle zákona č. 112/2004 byly totiž rádiové frekvence přiděleny stávajícím kanálům, kterým bylo povoleno vysílat na základě přechodného režimu upraveného článkem 1 nařízení s mocí zákona č. 352/2003, který pouze prodloužil přechodný režim zavedený zákonem č. 249/1997.

114 Výše uvedená omezení nelze každopádně odůvodnit nutností zajistit rychlý přechod k digitálnímu televiznímu vysílání.

115 Nezávisle na tom, zda takový cíl může být cílem obecného zájmu, kterým lze odůvodnit takováto omezení, je totiž třeba dospět k závěru, v souladu s tím, co Komise správně uvedla ve svém vyjádření předloženém Soudnímu dvoru, že italská právní úprava, zejména pak zákon č. 112/2004, nejenže přiznává stávajícím provozovatelům přednostní právo na získání rádiových frekvencí, ale vyhrazuje jim toto právo jako právo výlučné, a to aniž by privilegované postavení těchto provozovatelů časově omezoval a aniž by stanovil povinnost uvolnit nadlimitní rádiové frekvence po přechodu na digitální televizní vysílání.

116 S ohledem na výše uvedené úvahy, je třeba na druhou, čtvrtou a pátou otázku, pojímané jako celek, odpovědět, že článek 49 ES a od okamžiku jejich použitelnosti i čl. 9 odst. 1 rámcové směrnice, čl. 5 odst. 1 a 2 druhý pododstavec a čl. 7 odst. 3 autorizační směrnice, jakož i čl. 4 směrnice o hospodářské soutěži musí být vykládány tak, že v oblasti televizního vysílání brání vnitrostátní právní úpravě, jejíž uplatnění znemožňuje provozovateli, který získal licenci, vysílat z důvodu, že mu na základě objektivních transparentních, nediskriminačních a přiměřených kritérií nebyly přiděleny vysílací rádiové frekvence.

K první a třetí otázce

117 Svou první otázkou předkládající soud v podstatě žádá Soudní dvůr, aby se vyjádřil k tomu, zda článek 10 EÚLP v rozsahu, v němž na ni odkazuje článek 6 EU, brání v oblasti televizního vysílání vnitrostátní právní úpravě, jejíž uplatnění znemožňuje provozovateli, který získal licenci, jako je Centro Europa 7, vysílat z důvodu, že mu nebyly přiděleny vysílací rádiové frekvence.

118 Svou třetí otázkou se předkládají soud táže Soudního dvora na povinnost uvést licence do souladu s právem Společenství, a tedy povinnost přidělit Centro Europa 7 vysílací rádiové frekvence nezbytné pro výkon činnosti televizního vysílání, která členskému státu, jenž udělil licence na uvedenou činnost, plyne z případného přímého účinku článku 17 autorizační směrnice od okamžiku její použitelnosti.

119 Za pomoci těchto otázek má tedy předkládající soud v úmyslu ověřit existenci porušení práva Společenství pro účely rozhodnutí o návrhu na náhradu škody, která jimi byla způsobena.

120 Z odpovědi na druhou, čtvrtou a pátou otázku přitom vyplývá, že článek 49 ES a od okamžiku jejich použitelnosti i čl. 9 odst. 1 rámcové směrnice, čl. 5 odst. 1 a 2 druhý pododstavec a čl. 7 odst. 3 autorizační směrnice, jakož i čl. 4 směrnice o hospodářské soutěži musí být vykládány tak, že v oblasti televizního vysílání brání vnitrostátní

právní úpravě, jejíž uplatnění znemožňuje provozovateli, který získal licenci, vysílat z důvodu, že mu na základě objektivních transparentních, nediskriminačních a přiměřených kritérií nebyly přiděleny vysílací rádiové frekvence.

121 Samotná tato odpověď tudíž předkládajícímu soudu umožňuje rozhodnout o návrhu Centro Europa 7 na náhradu vzniklé škody.

122 S ohledem na odpověď Soudní dvora na druhou, čtvrtou a pátou otázku tedy není třeba se vyjadřovat k první a třetí otázce.

K šesté, sedmé a osmé otázce

123 Svou šestou, sedmou a osmou otázkou se předkládající soud Soudního dvora v podstatě dotazuje na podmínky, za kterých mají členské státy uplatňovat výjimku stanovenou v čl. 5 odst. 2 druhém pododstavci autorizační směrnice a článku 4 směrnice o hospodářské činnosti.

124 Z odpovědi na čtvrtou a pátou otázku přitom vyplývá, že článek 49 ES a od okamžiku jejich použitelnosti i čl. 5 odst. 2 druhý pododstavec autorizační směrnice a článek 4 směrnice o hospodářské soutěži musí být vykládány tak, že v oblasti televizního vysílání brání vnitrostátní právní úpravě, jejíž uplatnění znemožňuje provozovateli,

který získal licenci, vysílat z důvodu, že mu na základě objektivních transparentních, nediskriminačních a přiměřených kritérií nebyly přiděleny vysílací rádiové frekvence.

125 Z této odpovědi tak vyplývá, že dodržování objektivních, transparentních, nediskriminačních a přiměřených kritérií je nezbytnou podmínkou pro uplatnění výjimky stanovené v čl. 5 odst. 2 druhém pododstavci autorizační směrnice a článku 4 směrnice o hospodářské soutěži.

126 Proto není třeba vyjadřovat se k případným dalším podmínkám, za kterých se uvedená výjimka uplatní, zmíněným v šesté, sedmé a osmé otázce.

127 Proto vzhledem k odpovědi Soudního dvora na čtvrtou a pátou otázku posuzovaným společně s druhou otázkou není třeba se k šesté, sedmé a osmé otázce vyjadřovat

K nákladům řízení

128 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

Článek 49 ES a od okamžiku jejich použitelnosti i čl. 9 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES ze dne 7. března 2002 o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (rámcová směrnice), čl. 5 odst. 1 a 2 druhý pododstavec a čl. 7 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/20/ES ze dne 7. března 2002 o oprávnění pro sítě a služby elektronických komunikací (autorizační směrnice), jakož i článek 4 směrnice Komise 2002/77/ES ze dne 16. září 2002 o hospodářské soutěži na trzích sítí a služeb elektronických komunikací musí být vykládány tak, že v oblasti televizního vysílání brání vnitrostátní právní úpravě, jejíž uplatnění znemožňuje provozovateli, který získal licenci, vysílat z důvodu, že mu na základě objektivních transparentních, nediskriminačních a přiměřených kritérií nebyly přiděleny vysílací rádiové frekvence.

Podpisy.